

Comunicat

Misiunea Consiliului Național al Cercetării Științifice (CNCS) este aceea de a stimula excelența în cercetarea științifică din România, prin suportul consultativ oferit Ministerului Educației Naționale (MEN) în coordonarea, finanțarea, monitorizarea și evaluarea programelor de cercetare din România.

În viziunea CNCS, aceste programe de cercetare devin mecanisme eficiente de stimulare a excelenței doar în condițiile respectării următoarelor principii:

- *Competitivitatea selecției.* Procesul de selecție a proiectelor trebuie să fie aliniat valorilor și exigențelor științifice internaționale, iar procedura trebuie să fie riguroasă, obiectivă și transparentă. În acest fel, se maximizează șansele ca fondurile publice să ajungă la cercetătorii cu cele mai bune proiecte și cu cel mai bun potențial de a le finaliza cu succes.
- *Predictibilitatea finanțării.* Reușita unui proiect de cercetare și excelența rezultatelor nu sunt condiționate doar de existența sursei de finanțare, ci și de predictibilitatea finanțării pe întreaga durată a derulării proiectului. Acest principiu se referă atât la cuantumul finanțării, cât și la eşalonarea uniformă în timp a acesteia. Aspectul amintit este esențial mai ales în cercetarea fundamentală, unde riscul iminent al cercetării trebuie contrabalansat de stabilitatea finanțării, pentru a face posibilă construirea unui plan coerent și fezabil.
- *Continuitatea programelor.* Temele majore de cercetare transcend aproape întotdeauna durata unui proiect de cercetare, iar vârful de excelență este rareori atins încă din primul ciclu de finanțare. Din acest motiv, asigurarea unei continuități a apelurilor pentru principalele instrumente de finanțare este esențială.

În ultimii doi ani, CNCS, alături de Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică (ANCS) și Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI), a contribuit cu toată energia la transformarea programelor de cercetare într-un astfel de mecanism eficient prin care excelența să fie promovată. Din păcate însă, recent, a fost anunțat faptul că bugetul alocat pentru anul 2013 programelor de cercetare fundamentală a suferit reduceri dramatice față de anii precedenți.

Astfel, intrarea în vigoare a bugetului de stat pe anul 2013, și deciziile subsecvente ale Ministerului Educației Naționale au condus la următoarele măsuri:

- întârzierea deschiderii finanțării pe anul curent, pentru toate proiectele aflate în derulare din cadrul programelor Resurse Umane și Idei;
- reducerea cu circa 50-55% a bugetelor pe anul 2013, pentru toate proiectele aflate în derulare în competițiile PCE2011 și PCCE2012.

- întârzierea cu 4 luni a anunțării proiectelor finanțate în cadrul programelor Resurse Umane și Idei (competiția 2012), raportat la momentul finalizării procesului de evaluare (noiembrie 2012). Mai mult, chiar dacă a fost anunțată deschiderea finanțării pentru proiectele PCE 2012 începând cu semestrul doi al anului în curs, lipsește încă lista finală cu proiectele propuse spre finanțare.
- reducerea cu 6 luni a duratei de desfășurare (cu reducerea bugetară aferentă) a tuturor proiectelor de tip PCE finanțate în competiția din 2012.
- reducerea la 15% a ratei de succes pentru competițiile PCE, TE și PD organizate în anul 2012, după ce, în decembrie 2012, UEFISCDI și CNCS au convenit asupra unei rate de succes de 35%, conformă cu bugetul total anunțat prin pachetele de informații pentru toate cele trei competiții.
- întreruperea continuității programelor, prin ne-deschiderea unei noi competiții pentru cele trei principale instrumente de finanțare aflate în coordonarea CNCS, și anume: PCE, TE și PD.
- anularea finanțării aplicațiilor eligibile din cadrul programelor Workshop-uri Exploratorii și Școli de Studii Avansate pentru anul 2013.

Toate aceste modificări **au fost anunțate fără nici o consultare prealabilă a CNCS**. Mai mult, aceste schimbări semnificative vin în contradicție cu asigurările primite din partea conducerii ANCS cu privire la sustenabilitatea tuturor instrumentelor de cercetare aflate în derulare. Nu în ultimul rând trebuie remarcat faptul că aceste măsuri de austeritate apar, în mod paradoxal, pe fondul lansării în 2013 a unei noi competiții în cadrul programului Parteneriate, cu un buget mai mare decât cel din anul precedent.

Aceste măsuri anihilează în totalitate principiile *predictibilității și continuității finanțării* menționate la începutul acestui comunicat și vor avea un impact negativ major asupra excelenței în cercetare. Astfel:

- pentru cele mai multe proiecte aflate în plină desfășurare, dar mai ales pentru cele cu caracter experimental, reducerile cu 50-55% ale bugetelor anuale nu sunt gestionabile fără ca obiectivele asumate inițial să fie sever afectate sau chiar total compromise. În astfel de cazuri, banii alocați până în prezent vor fi în mare parte iroșiți;
- aceste măsuri vor induce perturbații majore în comunitatea științifică, ce vor conduce la degradarea resursei umane prin demotivarea cercetătorilor și instalarea unui climat de neîncredere accentuată în sistemul național de finanțare. O consecință imediată a deciziilor amintite va fi reluarea exodului cercetătorilor performanți.

Din toate aceste motive, deși CNCS nu are nici un fel de atribuții executive legate de componenta financiară, am considerat că este obligația noastră morală să întreprindem o serie de

acțiuni concrete. Astfel:

- la începutul lunii martie, CNCS a solicitat în scris domnilor miniștri Pricopie și Costoiu informații în legătură cu deschiderea finanțării pentru anul în curs. Din păcate MEN nu a răspuns în nici un fel scrisorii înaintate;
- imediat după ce a fost informat despre măsurile ce urmează a fi luate, CNCS a solicitat MEN o suplimentare a bugetului total și o distribuire mai uniformă a reducerilor între programe și competiții de proiecte. Din păcate, nu s-a primit nici un răspuns formal și nici una dintre propunerile noastre nu a fost luată în considerare de către conducerea MEN;
- din dorința de a nu gira în fața comunității științifice în vreun fel toate aceste măsuri ale MEN, CNCS a refuzat să semneze listele cu proiectele aprobate pentru finanțare din competiția 2012, considerând că ratele de succes de 15% sunt mult inferioare alocărilor bugetare anunțate prin pachetele de informații ale respectivelor competiții.

În acest context,

- subfinanțarea cercetării fundamentale,
- încălcarea principiilor de predictibilitate și de continuitate a finanțării,
- lipsa apelurilor pentru principalele instrumente de finanțare gestionate de către CNCS,
- inutilitatea monitorizării performanței științifice, în contextul unor bugete înjumătățite și
- lipsa oricărei acțiuni de consultare a CNCS de către MEN în probleme de importanță majoră care intră în atribuțiile CNCS,

determină un blocaj cvasi-total al tuturor componentelor de acțiune ale CNCS.

În aceste condiții, CNCS se află în imposibilitatea îndeplinirii misiunii sale de a stimula excelența în cercetarea științifică din România și de a asista Ministerul Educației Naționale în coordonarea, finanțarea, monitorizarea și evaluarea activităților de cercetare științifică din România.

Din acest motiv, noi, membrii Consiliului Național al Cercetării Științifice, am decis în unanimitate să ne prezentăm demisiile în perioada următoare.

12 aprilie 2013

Consiliul Național al Cercetării Științifice